

Палата „Емануел Чучков“
ул. Јордан Мијалков
П.Фах 249
1000 Скопје
Република Македонија
Тел: +389 2 3211 262
Факс: +389 2 3126 311
e-mail: dzr@dzr.gov.mk
www.dzr.gov.mk

Број:09-46/7

Дата: 01.02.2018

КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

Резиме

Извршивме ревизија на финансискиот извештај за приходите и расходите, заедно со ревизија на усогласеност на сметката на Политичка партија Движење БЕСА Скопје – Предвремени избори за пратеници во Собрание на Република Македонија 2016 година. Финансискиот извештај, предмет на ревизија го опфаќа периодот од 10.11.2016 до 15.08.2017 година.

Изразено е неповолно мислење за вистинитоста и објективноста на финансискиот извештај за приходите и расходите за сметката изборна кампања 2016 година, додека за усогласеност на активностите, финансиските трансакции и информации со релевантната законска регулатива, упатствата и воспоставените политики изразено е мислење со резерва.

Со ревизијата констатирано е дека:

- несоодветно е постапено со примените донации од физички лица, кој износ е поголем од законски утврдениот лимит;
- евидентирани се расходи за кои ревизијата не можеше да се увери дека се извршени во текот на изборната кампања;
- за медиумско претставување кај радиодифузерите согласно кои се доставени фактури, на ревизијата не и беа презентирани медиа планови/извештаи за реализација на медиа плановите, поради што не бевме во можност да ги потврдиме фактурираните износи и
- не е уреден начинот на користење на просториите со кои располага Политичка партија Движење БЕСА, а за потребите на изборните штабови за изборната кампања 2016 година.

За констатираните состојба дадени се препораки, со цел преземање мерки за надминување на истите.

Во делот на нагласувања на прашања за неизвесност и континуитет ја истакнавме состојбата со извршениот мониторинг кој го врши Агенцијата за аудио и

**ПОЛИТИЧКА ПАРТИЈА ДВИЖЕЊЕ БЕСА СКОПЈЕ – ПРЕДВРЕМЕНИ ИЗБОРИ ЗА
ПРАТЕНИЦИ ВО СОБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА 2016 ГОДИНА
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР**

аудиовизуелни медиумски услуги на Република Македонија (ААВМУ), за што издава извештај при што утврдиме разлика помеѓу меѓу времето за рекламирање мониторирано од страна на ААВМУ во однос на искористениот рекламен простор согласно извештаите доставени од радиодифузерите.

Во делот на нагласување на прашања за неизвесност и континуитет ги истакнавме констатираните разлики помеѓу податоците во доставените фактури и извештаите од радиодифузерите и извештајот на ААВМУ.

Истакнуваме дека со измените во Изборниот законик утврдиме системски слабости кои се однесуваат на:

- уредено е дека изборната кампања меѓу другото може да се финансира и од членарина на политичката партија, но не е дефинирано од кој известувачки период може да се користат наплатените членарини на политичката партија ниту пак е уреден начинот на известување за наплатените членарини,
- постои потреба од законско регулирање за начинот на плаќање на неплатените обврски, во случаи кога во вкупниот финансиски извештај се прикажани повеќе расходи од приходи и начинот на постапување со неискористените средства на трансакциската сметка за изборната кампања,
- потребно е да се изврши усогласување на одредбите во членовите 71, 85 и 86 во Изборниот законик поврзани со роковите за затварање на трансакционата сметка, изготвување и доставување на вкупниот финансиски извештај, рокот за уплата на донациите и рокот за уплата на надоместокот за учество во изборната кампања од Буџетот на РМ,
- постои потреба од доуредување на одредбите од Изборниот законик во делот на пропишување на обврска и за правните лица кои стопанисуваат со рекламните паноа и билборди, општините во Република Македонија и градот Скопје да доставуваат извештај за искористените рекламни паноа и билборди и средствата кои се платени или се побаруваат по тој основ,
- потребно е да се воспостави мониторинг на платеното политичко рекламирање преку електронските медиуми (интернет порталите) како и пропишување на обврска истите да изготвуваат и доставуваат извештај за искористен рекламен простор и средствата кои се платени или се побаруваат по тој основ.

Надлежните институции потребно е да преземат активности за надминување на утврдените системски слабости.

Од страна на Политичката партија Движење БЕСА доставени се забелешки на Нацрт извештајот за извршената ревизија на финансискиот извештај за приходите и расходите, заедно со ревизија на усогласеност. Забелешките се разгледани и утврдено е дека истите претставуваат образложение за причините за веќе констатираните состојби, кои овластениот државен ревизор ги имаше во предвид во текот на извршувањето на ревизијата.

1. Вовед

- 1.1. Извршивме ревизија на приложениот финансиски извештај на страна 15 заедно со ревизија на усогласеност на сметката – Политичка партија Движење БЕСА Скопје – Предвремени избори за пратеници во Собрание на Република Македонија 2016 година, која се состои од финансиски извештај за приходите и расходите за периодот од 10.11.2016 до 15.08.2017 година и преглед на значајни политики и објаснувачки белешки кон финансискиот извештај.
- 1.2. Ревизијата на финансиските извештаи од точка 1.1. на овој извештај е извршена согласно член 22 став 1 од Законот за државната ревизија и Годишната програма за работа на Државниот завод за ревизија согласно член 23 од Законот за државна ревизија.
- 1.3. Финансискиот извештај од точка 1.1. на овој извештај, е одговорност на овластеното лице за претставување на Политичка партија Движење БЕСА Скопје – Предвремени избори за пратеници во Собрание на Република Македонија 2016 година застапувано од:
- Биљал Касами – овластено лице.
- Оваа одговорност вклучува дизајнирање, имплементација и одржување на интерна контрола која што е релевантна за подготвување и објективно презентирање на финансискиот извештај, кој што е ослободен од материјално погрешни прикажувања, без разлика дали е резултат на измами или грешки, избор и примена на соодветни сметководствени политики, како и правење на сметководствени проценки кои што се разумни во околностите.
- Раководството на субјектот е исто така одговорно за осигурување дека активностите, финансиските трансакции и информации, рефлектирани во финансискиот извештај е во согласност со релевантната законска регулатива, упатства и воспоставени политики.
- 1.4. Одговорност на ревизорите е да изразат мислење за финансискиот извештај од точка 1.1. врз основа на извршената ревизија. Оваа одговорност вклучува и изразување мислење за тоа, дали активностите, финансиските трансакции и информации рефлектирани во финансискиот извештај се, во сите материјални аспекти, во согласност со релевантната законска регулатива, упатства и воспоставени политики.
- Оваа одговорност вклучува извршување на постапки за добивање ревизорски докази за тоа дали приходите и трошоците се користени за планираните намени утврдени од страна на законодавецот. Таквите постапки вклучуваат и процена на ризикот од неусогласеност.
- Ревизијата е извршена во согласност со Ревизорските стандарди на Врховните ревизорски институции (ISSAI). Овие стандарди налагаат да ги почитуваме етичките барања и да ја планираме и извршиме ревизијата со цел да добиеме

**ПОЛИТИЧКА ПАРТИЈА ДВИЖЕЊЕ БЕСА СКОПЈЕ – ПРЕДВРЕМЕНИ ИЗБОРИ ЗА
ПРАТЕНИЦИ ВО СОБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА 2016 ГОДИНА
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР**

разумно уверување за тоа дали финансискиот извештај е ослободен од материјално погрешни прикажувања. Ревизијата вклучува извршување на постапки за прибавување на достатни соодветни ревизорски докази како поткрепа на нашите заклучоци. Избраните постапки зависат од расудувањето на ревизорот, вклучувајќи ја и проценката на ризикот од материјална неусогласеност, без разлика дали е резултат на измами или грешки.

При процена на ризикот, ревизорот ги разгледува внатрешните контроли релевантни за подготвување и објективно презентирање на финансискиот извештај со цел да се дизајнираат ревизорски постапки кои се соодветни во околностите, но не за целите на изразување на мислење за ефикасноста на внатрешните контроли на субјектот. Ревизијата исто така вклучува оценка на соодветноста на користените сметководствени политики и на разумноста на сметководствени проценки направени од страна на раководството на субјектот, како и оценка на севкупното презентирање на финансискиот извештај. Веруваме дека ревизорските докази коишто ги имаме прибавено се достатни и соодветни за да обезбедат основа за нашето ревизорско мислење.

2. Цели, заснованост и период на вршење на ревизијата

- 2.1. Цел на ревизијата на финансискиот извештај е да му овозможи на ревизорот да добие разумно уверување за тоа дали финансискиот извештај земен како целина е ослободен од материјално погрешни прикажувања било поради измама или поради грешка, овозможувајќи му на ревизорот да изрази мислење за тоа дали финансискиот извештај е изготвен, во сите материјални аспекти, во согласност со применливата рамка за финансиско известување и да известува за финансискиот извештај и да комуницира, во согласност со ревизорските наоди. Цел на ревизијата на усогласеност во врска со ревизијата на финансискиот извештај е ревизорот да добие разумно уверување за тоа дали активностите, финансиските трансакции и информациите рефлектирани во финансискиот извештај се, во сите материјални аспекти, во согласност со релевантната законска регулатива, упатства и воспоставени политики и да ја известува законодавната власт и други соодветни тела за наоди и расудувања.
- 2.2. Финансискиот извештај кој е предмет на овој извештај е составен според применливата рамка за финансиско известување во Република Македонија.
- 2.3. Ревизијата од точка 1.1. погоре е планирана и извршена во периодот од 29.08.2017 година до 22.09.2017 година кај политичката партија Движење БЕСА од тим на Државниот завод за ревизија.

3. Наоди и препораки

Прашањата кои ги покрива овој извештај беа дискутирани на завршниот состанок со раководството и одговорните лица на субјектот - предмет на ревизија, одржан на ден 27.11.2017 година.

Од страна на Политичката партија Движење БЕСА доставени се забелешки на Нацрт извештајот за извршената ревизија на финансискиот извештај за приходите и расходите, заедно со ревизија на усогласеност на политичка Движење БЕСА – за предвремени парламентарни избори 2016 година, број 09-46/1 од 16.01.2018 година. Забелешките се разгледани и утврдено е дека истите претставуваат **образложение** за причините за веќе констатирани состојби, кои овластениот државен ревизор ги имаше во предвид во текот на извршувањето на ревизијата.

Констатирани се следните состојби:

3.1. Усогласеност со закони и прописи

3.1.1. Во текот на изборната кампања примени се донации од физички лица чии поединечни износи го надминуваат утврдениот лимит во Изборниот законик од 3000 евра. Повеќе уплатените средства изнесуваат 347 илјади денари, од кои 123 илјади денари се вратени во Буџетот на РМ, 97 илјади денари се потрошени за финансирање на изборните активности на партијата, а дел во износ од 127 илјади денари се вратени на сметката на донаторот. Наведеното не е во согласност со член 83 од Изборниот законик и има за ефект помал прилив во Буџетот на Република Македонија во износ од 224 илјади денари;

Препорака:

Надлежните органи на партијата да преземат мерки, во иднина при организирање на избори, прибирањето и евиденцијата на наплатените парични средства од донации, да се врши на начин согласно Изборниот законик;

3.2. Финансиски извештаи

3.2.1. Со извршената ревизија на финансискиот извештај, ревизијата ги констатираше следниве состојби:

- евидентирани се расходи во вкупен износ од 307 илјади денари по основ на издадена фактура во месец август 2017 година, осум месеци со завршување на изборната кампања, за печатење на промотивни материјали, без соодветна поткрепувачка документација, поради што ревизијата не можеше да се увери дека услугите се извршени во текот и за потребите на изборната кампања;
- за 9 склучени договори за медиумско претставување кај

радиодифузерите согласно кои се доставени фактури во вкупен износ од 3.773 илјади денари на ревизијата не и беа презентирани медиа планови и извештаи за реализација на медиа плановите, поради што не бевме во можност да ги потврдиме фактурираните износи (Прилог 1).

Наведените состојби влијаат на реалноста и објективноста на прикажаните приходи и расходи во финансискиот извештај.

Препорака:

Надлежните органи на партијата во иднина при организирање на избори да преземат мерки и тоа:

- финансискиот извештај да ги опфаќа сите трансакции што настанале во изборната кампања а се во рамки на утврдените рокови за известување врз основа на веродостојна поткрепувачка документација;
- во прилог на примените фактури кои преставуваат основа за презентирање на расходите во финансискиот извештај, да бидат приложени податоци за извршените услуги како и медиа план и извештај за негова реализација.

3.2.2. Политичката партија Движење БЕСА е организирана на територијата на Република Македонија и своето редовно работење го извршува во деловни простории за кои на ревизијата и беа презентирани договори за закуп со физички и правни лица. За потребите на изборната кампања, а согласно Изборниот законик, политичката партија БЕСА има основано посебен правен субјект Движење БЕСА Предвремни избори за пратеници во Собрание на Република Македонија, 2016 година. При организирањето на изборната кампања за предвремни парламентарни избори, формирани се изборни штабови, при што со извршениот увид во деловните книги ревизијата констатираше дека политичката партија Движење БЕСА го нема уредено начинот на користење на просториите со кои располага, а за потребите на изборните штабови за ново формируваниот правен субјект, што не е во согласност со одредбите од Законот за облигационите односи. Поради тоа не е можно потврдување на вкупните трошоци во случаите каде партијата користи деловен простор со надомест или за висината на донацијата во случаите каде партијата користи деловен простор без надомест.

Препорака:

Надлежните органи во партијата во иднина при организирање на избори да обезбедат акт за вкупниот број на седишта и начинот на користење на сите објекти наменети за изборни штабови.

Основ за изразување на мислење

Вкупен ефект од изнесените наоди, кои се основ за изразување мислење, а се однесуваат на финансирањето на изборната кампања од донации спротивно на законската регулатива, евидентирање на трансакции врз основа на неверодостојна документација, не приложени медиа планови и извештаи за нивна реализација кон доставените фактури и отсуство на докази за потврдување на бројот, седиштата и начинот на користење на објектите наменети за изборни штабови на учесникот во изборната кампања влијаат на издаденото мислење.

4. Ревизорско мислење

Мислење за финансискиот извештај

Според наше мислење, поради значењето на прашањата изнесени во точката 3.2, финансискиот извештај на сметката на Политичка партија Движење БЕСА Скопје – Предвремени избори за пратеници во Собрание на Република Македонија 2016 година не го прикажува вистинито и објективно, во сите материјални аспекти резултатот на финансиските активности за периодот од 10.11.2016 до 15.08.2017 година, во согласност со применливата рамка за финансиско известување.

Мислење за усогласеност со закони и прописи

Според наше мислење, со исклучок на ефектот на прашањата изнесени во точката 3.1. активностите, финансиските трансакции и информации, рефлектирани во финансискиот извештај на сметката Политичка партија Движење БЕСА Скопје – Предвремени избори за пратеници во Собрание на Република Македонија 2016 година, во сите материјални аспекти се во согласност со релевантната законска регулатива, упатства и воспоставени политики.

5. Нагласување на прашања за неизвесност и континуитет

- 5.1. Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги на Република Македонија согласно член 76-в од Изборниот законик има обврска за следење на изборното медиумско претставување и програмскиот сервис на радиодифузерите и електронските медиуми (интернет порталите) во Република Македонија од денот на распишувањето на изборите до завршување на гласањето на денот на одржувањето на изборите. За извршениот мониторинг истата е обврзана седмично да доставува извештаи до ДИК, а за време на изборната кампања дневни извештаи и истите да ги објавува на веб страната на

Агенцијата.

Од страна на Агенцијата, донесена е Методологија за мониторинг на изборното медиумско претставување преку радио и телевизиските програмски сервиси за време на изборните процеси¹, со која се дефинирани начинот на мониторирање, изборот на примерок, како и периодот на мониторирање.

Агенцијата врши целосно мониторирање на политичкото рекламирање само над националните телевизии, додека регионалните и локалните радиодифузери се опфатени со примерок согласно донесената Методологија, поради што податоците за искористениот рекламен простор за време на изборната кампања, не се целосни и комплетни.

Поради разликите на опфатот на мониторирање, согласно Изборниот законик и наведената Методологија, констатиравме неусогласеност помеѓу податоците добиени од радиодифузерите и податоците од ААВМУ.

Имено, од податоците за извршениот мониторинг кои ги обезбедивме од ААВМУ – (Извештајот објавен од ААВМУ²) и извештаите доставени од радиодифузерите, утврдивме дека за 6 (шест) радиодифузери, согласно податоците од ААВМУ, има помалку искористен рекламен простор за 5.413 секунди (Прилог 2).

5.2. Не квалификувајќи го нашето мислење ревизијата ги истакнува следните состојби:

- радиодифузерите доставиле фактури до учесникот во изборната кампања, но не доставиле Извештаи за искористен рекламен простор и ценовници за платено политичко рекламирање до надлежните органи (Прилог 3);
- не е склучен договор и не се доставени фактури до учесникот во изборната кампања за извршено „платено политичко рекламирање“ на еден медиум, кое е констатирано во „Извештајот од мониторингот на медиумското покривање на предвремените парламентарни избори 2016 година“ изработен од Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги (Прилог 4).

Истакнуваме дека согласно член 31 став 4 од Изборниот законик, Државната изборна комисија има надлежност да покренува иницијатива за дисциплинска постапка, поднесува барање за поведување прекршочна постапка, или поднесува кривична пријава до надлежниот орган, при постоење на основи на сомнение дека е сторена повреда на одредбите на овој Законик.

---

¹ 01-111/1 од 05.01.2016 Агенција за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги
http://avmu.mk/wp-content/uploads/2017/05/metodologija_za_monitoring_05.01.2016.pdf

² Извештај од надзорот над изборното медиумско претставување за време на изборната кампања за предвремените парламентарни избори 2016 за радиодифузерите на регионално и локално ниво

6. Останати прашања

6.1. Финансирање од членарини

6.1.1. Согласно одредбите на член 83 став 2 алинеја 1 од Изборниот законик, изборната кампања меѓу другото може да се финансира и од членарина на политичката партија. Со наведената одредба не е дефинирано од кој известувачки период може да се користат наплатените членарини на политичката партија, ниту пак е уреден начинот на известување за наплатените членарини и нивното користење во претходните периоди. Во отсуство на уредување на овие состојби оневозможено е ревидирање и потврдување дека пренесените средства припаѓаат на средствата со кои е дозволено да се финансира изборната кампања или не. За надминување на утврдената состојба потребно е да се преземат активности за доуредување на истите во Изборниот законик и Законот за финансирање на политичките партии.

6.2. Неплатени обврски и вишок на средства од изборна кампања

6.2.1. Ревизијата смета за неопходно да укаже дека постои потреба од законско дорегулирање за надминување на следниве состојби:

- начинот на плаќање на неплатените обврски, во случаи кога во вкупниот финансиски извештај се прикажани повеќе расходи од приходи и
- начинот на постапување на учесниците во изборната кампања со неискористени средства на трансакциската сметка за изборната кампања, имајќи во предвид дека Изборниот законик во член 85 став 5 предвидува постапување само на организаторот на изборната кампања на група избирачи, каде е уредено дека вишокот на собраните средства на сметката за изборна кампања го подаруваат во добротворни цели.

6.3. Рокови во Изборниот законик

6.3.1. Со одредбите од член 71 од Изборниот законик уредено е дека заради прибирање на средства за финансирање на изборната кампања, учесникот во изборната кампања пред надлежниот орган задолжително обезбедува ЕДБ со назнака „за изборна кампања“ и отвара трансакциска сметка кај носител на платниот промет. На оваа трансакциска сметка се депонираат сите средства добиени од правни или физички лица кое се наменети за финансирање на изборната кампања и истите не можат да се користат за друга намена. Согласно наведениот член од Изборниот законик, учесникот во изборната кампања е должен да ја затвори трансакциската сметка во рок од три месеци од денот на објавување на конечните изборни резултати.

Во член 85 од Изборниот законик уредено е дека учесникот во изборната кампања е должен веднаш, а најдоцна во рок од 30 дена од денот на затварање на трансакциската сметка да поднесе вкупен финансиски извештај за изборната кампања. За учесниците во изборната кампања предвидени се надоместоци во висина од 15 денари по добиен глас, што согласно член 86 од Изборниот законик следуваат на учесниците во изборната кампања од чии листи на кандидати се избрани, како и на учесниците во изборната кампања од чии листи на кандидати не е избран кандидат ако освоиле најмалку 1,5% од вкупниот број гласови од излезените граѓани на ниво на Републиката. Овој надоместок се исплаќа од Буџетот на Република Македонија, односно од буџетот на општината и на градот Скопје, најдоцна во рок од три месеца по поднесувањето на финансискиот извештај за изборната кампања врз основа на извештајот на Државната изборна комисија за спроведените избори. Надоместокот на трошоците за избори се определува со одлука на Собранието, советот на општината и на градот Скопје.

Констатиравме дека постои неусогласеност помеѓу утврдените рокови за затворање на трансакциските сметки, поднесување на финансиските извештаи за изборната кампања и исплата на средствата од Буџетот на Република Македонија. Наведената состојба придонесува за различно постапување на учесниците во изборната кампања, поради што некои од нив трансакциските сметки ги оставиле активни се до исплатата на надоместокот, додека други ги затвориле сметките во законски утврдените рокови, при што се соочиле со проблеми при уплатата на предвидениот надоместок за учество во изборната кампања, односно истиот е уплатен на сметката за редовно работење на политичката партија.

6.3.2. Исто така согласно член 71 став 6 од Изборниот законик, донациите за финансирање на изборната кампања можат да се уплатуваат исклучиво на трансакционата сметка најдоцна до рокот определен за доставување на финансискиот извештај за финансирање на изборната кампања утврден во член 85 став 1 од овој закон. Од причина што рокот за затворање на трансакционата сметка е три месеци од денот на објавување на конечните изборни резултати, а поднесувањето на вкупниот финансиски извештај е во рок од 30 дена од затворањето на трансакционата сметка, уплатата на донациите до рокот определен за доставување на финансиски извештај не може да се реализира, бидејќи сметката за изборна кампања ќе биде затворена.

Поради наведеното во точките 6.3.1. и 6.3.2. постои потреба да се изврши доуредување и усогласување на наведените одредби во Изборниот законик поврзани со роковите за: затворање на трансакционата сметка, изготвување и доставување на вкупниот финансиски извештај, рокот за уплата на донациите и рокот за уплата на надоместокот за учество во изборната кампања од Буџетот на РМ.

6.4. Рекламни паноа и билборди

6.4.1. Согласно член 78-а од Изборниот законик дозволено е политичко рекламирање на учесниците во изборната кампања и на рекламни паноа и билборди. Заради соодветна примена на одредбите од овој член донесено е „Упатство за постапување по член 78-а од Изборниот законик³„ и „Појаснување за примена на член 78-а, став 7 од Изборниот законик⁴„, со кои дадени се одредени појаснувања во однос на максималниот број на рекламните паноа и билборди кои можат да се користат за политичко рекламирање, како и начинот и критериумите за распределба на правото на закуп на истите од страна на учесниците во изборната кампања.

Со член 85-а од Изборниот законик пропишана е обврска за радиодифузерите и печатените медиуми во Република Македонија да изготват и достават до надлежните органи Извештај за рекламниот простор искористен од секој од учесниците во изборната кампања и средствата кои се платени или се побаруваат по таа основа.

И покрај тоа што закупот на рекламни паноа и билборди претставува платено политичко рекламирање на учесниците во изборната кампања, во Изборниот законик не е пропишана обврска правните лица кои стопанисуваат со рекламните паноа и билборди, општините во Република Македонија и градот Скопје да изготват и достават извештај за искористените рекламни паноа и билборди и средствата кои се платени или се побаруваат по таа основа, поради што отежнато е потврдувањето на исплатените средства за закуп на рекламни паноа и билборди.

За надминување на утврдената состојба односно овозможување на поголем степен на контрола на исплатените средства за закуп на рекламни паноа и билборди, како и зголемување на транспарентноста на вкупното и поединечното политичко рекламирање на учесниците во изборната кампања, потребно е надлежните органи да преземат активности за доуредување на одредбите од Изборниот законик во делот на пропишување на обврската за доставување на извештај за искористените рекламни паноа и билборди од страна на правните лица кои стопанисуваат со рекламните паноа и билборди, општините во Република Македонија и градот Скопје.

6.5. Мониторинг на платено политичко рекламирање

6.5.1. Согласно член 76-в од Изборниот законик Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги на Република Македонија е должна да го следи изборното медиумско претставување и програмскиот сервис на радиодифузерите и електронските медиуми (интернет порталите) во Република Македонија од денот на распишувањето на изборите до

---

³ Државна изборна комисија број 08-2943/1 од 04.11.2016 година

⁴ Државна изборна комисија број 08-3296/1 од 21.11.2016 година

завршување на гласањето на денот на одржувањето на изборите и седмично да доставува извештаи до ДИК.

За начинот на следење/мониторирање на изборите, донесена е Методологија за мониторинг на изборното медиумско претставување преку радио и телевизиските програмски сервиси за време на изборните процеси⁵, со која се дефинирани начинот на мониторирање, изборот на примерок, како и периодот на мониторирање.

Имајќи предвид дека Агенцијата врши целосно мониторирање на политичкото рекламирање само над националните телевизии, додека регионалните и локалните радиодифузери се опфатени во примерок, сметаме дека потребно е да се изврши усогласување на донесената Методологија, согласно обврските за мониторинг предвидени во Изборниот законик.

Исто така и покрај законската обврска, со Методологијата не е опфатено и следењето на електронските медиуми, односно интернет порталите.

Од страна на Агенцијата објавен е став⁶ каде е истакнато дека во изборниот процес, нема да се врши надзор врз изборното медиумско претставување на интернет порталите бидејќи не постојат предуслови за истото, а кои произлегуваат поради:

- законски недефиниран поим на интернет портали;
- непостоење регистар на интернет портали;
- широк опфат на правни субјекти согласно Класификацијата на дејности што се применува во Централниот Регистар;
- постоење на портали кои се регистрирани како здруженија на граѓани или се регистрирани со друга дејност.

Имајќи го во предвид наведеното, ревизијата смета дека потребно е да се преземат активности за доуредување на одредбите на законските решенија со цел надминување на претходно наведените слабости и овозможување на непречено вршење на мониторинг и контрола над електронските медиуми (интернет порталите).

6.5.2. Исто така со член 85-а од Изборниот законик пропишана е обврска за радиодифузерите и печатените медиуми во Република Македонија да изготват и достават до надлежните органи „Извештај за рекламниот простор искористен од секој од учесниците во изборната кампања и средствата кои се платени или се побаруваат по таа основа,,

Согласно наведеното, електронските медиуми (интернет порталите) немаат обврска да го достават погоре наведениот извештај до надлежни институции, поради што отежнато е потврдувањето на рекламниот простор искористен од секој од учесниците во изборната кампања како и средствата кои се платени или се побаруваат по таа основа.

Имајќи предвид дека Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги

---

⁵ 01-111/1 од 05.01.2016 Агенција за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги

⁶ http://avmu.mk/wp-content/uploads/2017/07/Stav_na_Agencijata.pdf

**ПОЛИТИЧКА ПАРТИЈА ДВИЖЕЊЕ БЕСА СКОПЈЕ – ПРЕДВРЕМЕНИ ИЗБОРИ ЗА
ПРАТЕНИЦИ ВО СОБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА 2016 ГОДИНА
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР**

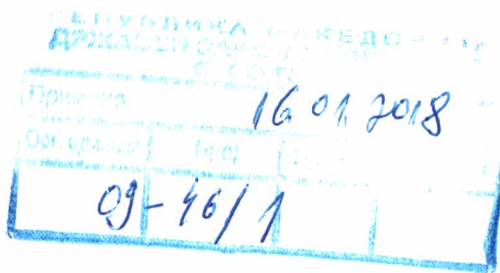
на Република Македонија не врши надзор врз изборното медиумско претставување преку електронските медиуми (интернет порталите) кои истовремено немаат законска обврска за доставување на погоре наведениот извештај, ревизијата смета дека потребно е да се преземат активности за доуредување на одредбите од Изборниот законик во однос на пропишување на обврска за изготвување и доставување извештај за искористениот простор и за средствата кои се платени или се побаруваат по наведениот основ и за електронските медиуми (интернет порталите).

**ПОЛИТИЧКА ПАРТИЈА ДВИЖЕЊЕ БЕСА СКОПЈЕ – ПРЕДВРЕМЕНИ ИЗБОРИ ЗА
ПРАТЕНИЦИ ВО СОБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА 2016 ГОДИНА
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР**

ПОЛИТИЧКА ПАРТИЈА ДВИЖЕЊЕ БЕСА - ПРЕДВРЕМЕНИ ПАРЛАМЕНТАРНИ ИЗБОРИ 2016 ГОДИНА			
ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРИХОДИ И РАСХОДИ ЗА ПЕРИОД ОД 10.11.2016 - 15.08.2017 ГОДИНА			
			во 000 денари
Опис на позицијата	Образло- жение	10.11 -15.08.2017	
Приходи			
Приходи од донации	3.1.1.	8.811	
Останати приходи	3.1.1.	898	
Вкупно приходи		9.709	
Расходи			
Комуникациски услуги (ПТТ услуги и др.)	3.2.1.	1	
Превозни-транспортни услуги	3.2.2.	243	
Издатоци за реклама, пропаганда и репрезентација	3.2.3.	6.491	
Интелектуални услуги	3.2.4.	185	
Услуги за копирање, печатење и издавање	3.2.5.	890	
Изнајмување на простор и опрема	3.2.6.	1.474	
Привремени вработувања	3.2.7.	267	
Персонален данок на доход	3.2.8.	30	
Провизија за платен промет	3.2.9.	5	
Вонредни расходи	3.2.10.	123	
Вкупно расходи		9.709	
Образложенијата се составен дел на финансиските извештаи			

P.P Lëvizja BESA Shkup
Rr. Bulevar Goce Delçev
Nr. 11/1-1-68A Shkup-Qendër
Tel.nr. + 389 25 110 838
kontakt@levizjabesa.mk
NT : 4080015551079
Xhiro : 210 -0703021501-72
Deponent : NLB Tutunska Banka AD Shkup
EMBS : 7030215

Толитичка партија Движење БЕСА
Partia politike Lëvizja BESA

Бр./Nr 001/18

04.01.2018 год./viti
СКОПЈЕ / SHKUP

П.П Движење БЕСА Скопје
ул. Бuleвар Гоце Делчев
бр. 11/1-1-68А Скопје - Центар
тел.бр. + 389 25 110 838
kontakt@levizjabesa.mk
ДБ : 4080015551079
ж-сметка : 210 -0703021501-72
депонент : НЛБ Тутунска Банка АД Скопје
ЕМБС : 7030215

Deri / До : ДЗР

Забелешки на Нацрт Извештајот бр. 09-77/4 од 21.12.2017

- Почитувани го разгледаваме Нацрт Извештајот бр. 09-77/4 од 21.12.2017 и сме должни да објасниме дека во делот на повеќе уплатените донации сме се потрудили да постапиме врз основа на Изборниот Законик и повеќе платените донации разликата сме го префрлиле на Буџет на РМ, земајќи предвид дека овие избори се први на кои ние учествуваме како политичка партија и земајќи предвид динамиката на изборната кампања се направени слабости дел од донаторите не знаејќи донирале повеќе од потребното тие земале за основа лимитот од редовното финасирање на политичка партија за физички лица кое изнесува 75 просечни процечни плати. Тие не биле свесни дека за иборите ги регулира Изборниот Законик во кој стои дека лимитот е 3000 еур за физичко лице. Поради динамиката на кампањата и времето за дел од нив сме успеале да реагираме според Законот за другиот дел не сме биле во можност.
- Во делот на медиумите дел од Поголемите медиуми ни ги доставија целокупната документација со медиа план, но помалите медиуми иако сме се потрудили да ги добиеме и сме барале цело време да ни ги достават истото не го направиле.
- Во делот на фирмите кои ни фактурирале после датумот на завршување на кампањата, сме биле принудени истите да ги книжиме поради што се потврдило дека истите трошоци биле направени во текот на кампањата но фактурите ги доставиле кај нас со многу задоцнување.

Со почит,

П.П Движење БЕСА

**Одговор
на забелешки на
Нацрт извештај на Овластениот државен ревизор**

На ден 16.01.2017 година добиени се забелешки на Нацрт извештајот за извршената ревизија на финансискиот извештај за приходите и расходите, заедно со ревизија на усогласеност на политичка партија Движење БЕСА–за предвремени парламентарни избори 2016 бр. 09-77/4 од 21.12.2017 година, заведени во Државниот завод за ревизија под број 09-46/1 од 16.01.2018 година.

Забелешките се разгледани од страна на Овластениот државен ревизор и констатирано е следното:

1. Забелешката на констатираната состојба во **точката 3.1.1.** која се однесува на примени донации во текот на изборната кампања од физички лица чии поединечни износи го надминуваат утврдениот лимит во Изборниот законик, **претставува образложение** за причините и постапувањето од страна на Политичка партија Движење БЕСА, која состојба овластениот државен ревизор ја имаше во предвид во текот на извршувањето на ревизијата.
2. Забелешката на констатираната состојба во **точката 3.1.2.** која се однесува на непрезентирани медиа планови и извештаи за реализација на медиа плановите за медиумско претставување кај радиодифузерите, **претставува образложение** за причините за веќе констатирана состојба, која овластениот државен ревизор ја имаше во предвид во текот на извршувањето на ревизијата.
3. Забелешката на констатираната состојба во **точката 3.1.2.** која се однесува на евидентирани расходи по основ на издадена фактура со датум осум месеци по завршување на изборната кампања, претставува **образложение** за причините за веќе констатирана состојба, која овластениот државен ревизор ја имаше во предвид во текот на извршувањето на ревизијата.